Fest – men fortab jer ikke i mindeåret!

Af Kai Kjær-Hansen, formand for Israelsmissionen

Den Danske Israelsmission fejrer den 20. marts i år sit 125-års jubilæum i Christiansfeld. Det glæder jeg mig til. Og jeg håber, at mange af Israelsmissionens venner vil støtte op om denne missionsfest. Der er noget at fejre. Det er nemlig ikke en selvfølge, at det, der begynder godt, også ender godt. Flere af de europæiske israelsmissioner, der blev stiftet i det 19. århundrede og som den nystartede danske Israelsmission dengang lænede sig op ad, støttede sig til og samarbejdede med, eksisterer ikke i dag.

Vi indbyder til missionsfest. Vi lader nogle af de mange kvinder og mænd, som igennem disse 125 år har ydet en indsats for Israels frelses skyld og i kærlighed til Israels folk, komme til orde ved jubilæumsfesten. I små glimt vil vi forsøge at forstå dem og lade os udfordre af dem. Vi opbygger en "missionsudstilling" af nogle af de ting og sager, som den navnkundige jødefødte missionær Abraham Scheradsky rejste land og rige rund med for at skabe interesse for og kærlighed til det jødiske folk. Vi reetablerer en "læsesal" for jøder som den, der var i København, med åbne bibler på jiddisch på bordene og opbyggelig litteratur på hylderne. Men ikke nok med det, også fx H.C. Andersen på jiddisch!

Så der er nok at komme efter. Alligevel vil vi ikke stille os tilfreds med nostalgi. De gode minder skal bruges til inspiration for arbejdet i dag. Ikke alt fra fortiden kan – eller skal – kopieres. Men kaldet til fortsat tjeneste for Israels frelse skal lyde også i dag.

Sådan som det lød ved 50-års jubilæet i 1935.

Formand Frederik Torm og Israelsmissionens mødesal i Toldbodgade

Vær tro mod øjeblikket

Ved 50-årsjubilæet mindede daværende formand, professor Frederik Torm om, at man ikke skulle fortabe sig i minderne.

I sin beretning sagde han bl.a.

"Nu skal vi ved dette vort møde høre en del fra missionens historie i de svundne 50 år. Lad det nu vise sig, at der er sandhed i de kendte ord om, at minder er "et lønligt kildespring". Lad ny kraft strømme ud fra vore minder! Lad der gennem dem lyde et stærk appel til os om at gå fremad! Tidens store alvor kræver, at netop Israelsmissionens røst ikke kommer til at lyde svagere. Vi ved jo fra Paulus, at det for hele kristenhedens historie er af allerstørste betydning, hvorledes det går med Israels folk."

"BEGYNDT ER IKKE ENDT, DET MÅ DU VIDE, SOM HAR DIN JESUS KENDT, BLIV VED AT STRIDE!"

I sin prædiken sagde han:

"Vær tro mod øjeblikket. Fortab jer ikke i mindeåret i tanker om fortid og fremtid, men gør det lille skridt, som i dag skal gøres, med blikket rettet mod den sejrrige, opstandne frelser. .... Vi vil takke ham for tjenestens nåde, tjenestens glæde, tjenestens herlighed. Vi vil takke ham for hans forjættelser om Israel. Ja, lovet og priset være hans hellige navn! Lovet og priset være han, som sidder på tronen, og Lammet!"

Må vi – med vore ord – få sagt noget tilsvarende til hinanden angående det "øjeblik", vi er ansvarlige for i vor tid.

I anledning af Israelsmissionens 125 års jubilæum, ser israelsmissionens Avis tilbage på hovedbudskabet ved nogle af de foregående jubilæer.

1960: 75-års jubilæum i Fredericia

Af Henry Rasmussen, daværende leder af arbejdet i København

Ved fejringen af 75-års jubilæet omtalte Henry Rasmussen to "konstanser", dvs. to forhold, der bestandig, "konstant" har præget Israelsmission – og som også gør det i dag ved 125-års jubilæet.

Den *første konstans* var den at holde Danmarks kirke fast på forpligtelsen over for det jødiske folk, ikke blot for at imødegå enhver form for antisemitisme, men positivt at skabe forståelse for og kærlighed til det jødiske folk, samt at få menigheden til at gå ind under opgaven: at forkynde evangeliet for jøder...

Den *anden konstans* var aktivt at forkynde evangeliet for jøder. Israelsmissionen er ikke platonisk sværmeri for jøder, ikke en impotent interesse i jødiske problemer, men at have hørt ordene: "at der i Hans navn skal prædikes omvendelse til syndernes forladelse for alle folkeslagene og *begyndes fra Jerusalem*" (Luk 24,47). Konstant lyder det i NT, at "evangeliet er en Guds frelse for enhver, som tror, for jøde først og så for græker". En konstant opgave for Israelsmissionen – også i dag – er det mod alle mærkelige teorier om jødefolkets forhold til kristendommen at fastholde missionsforpligtelsen, at evangeliet er både for den enkelte jøde og for folket ...

Det er mig umuligt i Det Nye testamente at finde nogen parentes i missionsbefalingen. I urmenigheden var man ikke i tvivl om, at evangeliet skulle forkyndes for jøder. Det var *hedning*emissionen, der var et problem. Hvad var *pinsedagen* andet end – *Israelsmission*?

(Efter at have beskrevet de to *variable* forhold, dels Israelsmissionens arbejde i *København*, dels i *udlandet*, skriver Henry Rasmussen om fremtiden.)

Ikke flere dumheder

Med hensyn til fremtiden er der to ting, vi ønsker os mere end noget andet. 1) At undgå at lave flere af de dumheder, vi har lavet i den svundne tid. Al Israelsmission har været behæftet med fejl.

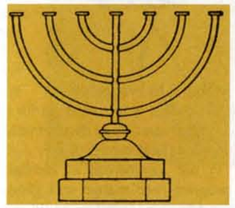

Hvilke skal ikke her analyseres, selv om jeg kan tale derom uden at spille dommer over andre end mig selv. 2) At få større åndelige klarhed over, *hvad* det i virkeligheden er for et budskab, der skal bringes til jøderne, og *hvorledes* det skal gøres. Der er en nøje sammenhæng mellem disse to ønsker. I hidtidigt arbejde er der alt for ofte, både hvad budskab og metoder angår, blevet arbejdet ud fra gængse Indre- eller Ydre-missionspraksis, men Israelsmission er nu, alt imens den er mission, dog en mission for sig, og det just i kraft af den, vi vender os til."

(I anden sammenhæng gør Henry Rasmussen klart, hvad han mener hermed, nemlig at Israel stadig er Guds udvalgte folk. Et udvalgt folk, der behøver Jesus til frelse).

Jødisk historie – vor historie

Af Henry Rasmussen

Den jødiske religionshistorie er en del af vor egen historie. Deres hellige bog er vores egen hellige bog. Deres gudstjenstlige former går igen i vores egen gudstjeneste, ja, endog så meget, at vi har adskillige hebraiske ord med i vore ritualer, og vi synger deres salmer i dansk oversættelse! "Lovsynger Herren min mund og mit indre". Profeternes røst lyder fra alter og prædikestol.

Syndernes forladelse tilsiges med trøsteord fra Det Gamle Testamente, og ved nadverbordet bruges mangt et gammeltestamentligt skriftsted ved afslutningen af skiftende nadverhold. Der lyder en stemme i dette folk, som vi kender igen. Den Gud, som talte til fædrene ved profeterne, er den samme, som har talt til os ved sin Søn, og Gud har ikke modsagt sig selv.

Hele vores sprog er jødedommens sprog. Hvert et ord har vi fra jødedommen: Gud, Guds billede, synd, nåde, bod, bøn, tro, lydighed. barmhjertighed, trofasthed, langmodighed, bud, næstekærlighed. Vores sprog er bibelens, templets, synagogens sprog. Just mission afslører den totalt forskellige situation over for hedenske religioner og jødedommen. Det fremgår jo også af den "morsomme" situation, at hvor kirkens missionsarbejde blandt hedninger lykkes, dér dukker der en mængde Abraham'er, Moses'er, Jakob'er, David'er osv. op, og både Indre- og Ydre-missionshuse bærer navne som Bethel, Ebenezer, Bethesda og Hebron og Karmel o.m.fl. Der opstår et "ægteskab" ikke blot med kristendommen, men med Det Gamle Testamente med jødedom. Der kommer ikke blot Nytestamente, men også Gammeltestamente til at ligge på alter, skolebord og i hjemmet.

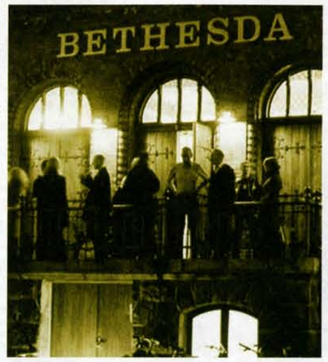

Jødiske navne er blevet navne på danske missionshuse, også på det hus i København, hvor Evangelisk Alliance holdt sin verdenskongres i 1884 – og hvor en tysk taler opfordrede til at stifte en dansk Israelsmission, hvilket skete i 1885.

1975: 90-års jubilæum i Århus

Af daværende formand Axel Torm

90 år er en kort tid. Så kort, at jeg, som ikke er 90, dog kan mindes næsten alle, der i sin tid begyndte. De mødtes ofte i mit barndomshjem.

90 år er en kort tid, når man tænker på de snart 2000 år, hvori evangeliet er blevet forkyndt. Selvfølgelig blev det forkyndt også for jøder – også for danske – før 1885. Ofte skete det ude i verden med tvang eller med forfølgelse som straf, hvis jøder ikke tog imod. "Prøv ikke på at fortælle mig om Jesu kærlighed", sagde en gammel jødisk kvinde, "jeg har set den demonstreret". Men det skete, at jøder blev døbt i Danmark. Mange af dem har betydet meget for vor kirke og vort folk. Og der var danskere, der som Hans Nikolajsen drog ud i det fremmede for at bringe evangeliet.

Unge kvinder, i hvis hjerter det brændte

Men først i 1885 blev et missionsselskab stiftet. Det var nogle unge kvinder, i hvis hjerter det brændte. Israel skulle høre Jesu evangelium, ordet, der var udgået fra dets midte.

Det er kun 90 år siden. Det gør én lille og ydmyg at tænke på det. Det er ikke vore organisationer eller vor indsats og evner, der er det afgørende, hvor meget de end kan betyde. Evangeliet er alt, og det var til før vi, og det skal være vor kraft.

Var det kirkens stivhed og manglende kærlighed, der førte os til, at missionsselskaberne blev til? Måske. Vi synes i hvert fald, at der har været en Guds velsignelse over vort i de 90 år. Arbejdet skulle i vor tid udføres netop gennem et missionsselskab.

Dermed er ikke sagt, at et sådant fortsat skal bestå. Det er muligt, at Gud viser os nye veje. Men så længe der er noget, der hedder Israelsmission, har vi en betroet og vigtig gerning. Vi skal informere vor kirke om jødedommen og dens åndelige værdier. Vi skal nedbryde alle fordomme. Vi skal forkynde Israel det evangelium, som vi har modtaget fra det. Det er en sorg, at vor kirke så lidt har forstået denne væsentlige opgave. Vi skal bruge den tid, som vi endnu har, til at minde den.

EN ORGANISATION, ET MISSIONSSELSKAB KAN LEVE, SÅ LÆNGE DET ER I STAND TIL AT FORNY SIG SELV.

Den sande monolog

Men een ting er væsentlig. Der tales i dag meget om dialog med jøder. Den skal føres på lige fod. Det er sandt og rigtigt, fordi også vi har noget at lytte til og lære af. Men det bliver skæbnesvangert, om vi derover glemmer den sande monolog. I sin sidste bog minder rabbiner Leo Baeck om den. Profeterne havde, siger han, et budskab, der kom direkte fra Gud. Det skulle lyde og stå alene. De havde lyttet til Guds røst, og de havde kæmpet med deres egen tvivl og søgen. Men så lød det fra dem: Så siger Herren. Dialogen med Gud og med dem selv førte dem frem til det øjeblik, da de bragte et budskab. Og da blev det en monolog. Vi lever i tider, hvor en sådan står i fare for at blive kvalt. Man tager kraften af evangeliet, hvis man vil gøre det tålsomt.

Vort evangelium er et: Så siger Herren. Glemmer vi det, har vi intet at sige. Israelsmission vil bestå, så længe Gud vil, men glemmer den dette sit evangelium, er den i hvert fald færdig. For Gud selv har talt i Kristus, og "høres vil Guds ord og føres trindt på jord".

En organisation, et missionsselskab kan leve, så længe det er i stand til at forny sig selv. Det må forstå tiden, det lever i. Det må finde frem til, hvordan det gamle evangelium skal forkyndes i nye situationer. Det må være åbent for Guds ånd.

Evangeliet er en kraft til frelse, fordi Jesus Kristus er Herre. Om det så bringes gennem et missionsselskab eller på anden vis er underordnet. Men endnu er vi ikke blevet afskediget af vor Herre selv, derfor skal vi stadig arbejde med flid. Måtte budskabet brænde i vore hjerter.

I 1985 ved 100-års jubilæet var Israelsmissionen ved at skulle erklæres fallit. Så galt gik det ikke. Gud ske lov!

1985: 100-års jubilæum i København

Af daværende formand Poul Henning Jørgensen

Og dermed kommer jeg pånу til klagesangen over de magre år, hvoraf jeg desværre må sige, at det sidste har været det magreste, og at jeg ikke kan forestille mig, at det overhovedet kan blive magrere.

Jeg er ulykkelig over, at dette skal optage så stor en plads, og en væsentlig del af beretningen. Men der er desværre ingen vej uden om! Mon jeg kan sige det stærkere og voldsommere, end at netop i Israelsmissionens 100-års jubilæumsår vil Den danske Israelsmission være det første danske missionsselskab, der må erklæres fallit og konkurs, hvis der ikke gennem kraftige jubilæumsgaver, der helst må indtræffe så hurtigt som muligt, bliver rettet væsentligt op på vor økonomiske situation. Nu må menigheden i Danmark beslutte sig for, om den vil tage det paulinske ord alvorligt "for jøde først og græker næst" også økonomisk! Ellers må vi ophøre. Og det er jo i virkeligheden helt grotesk at stå og skulle sige noget sådant ved et ellers festligt jubilæum.

BRØDRE! JEG ØNSKER AF HJERTET OG BEDER TIL GUD FOR DEM AT DE MÅ BLIVE FRELST – ROM 10

1995: 110-års jubilæum i Skjern

Af daværende formand Vilhelm Værge

Det er i år 110 år siden Den danske Israelsmission blev dannet. Vi kan altså markere et halvrundt jubilæum.

Og selv om Den Norske Israelsmission netop har kunnet fejre 150 års dagen og også den svenske Israelsmission, som DIM i starten var udgået fra og knyttet til, var ældre, så har vi dog også grund til at regne os for et af de ældre missionsselskaber og glæde os over det.

Det var en opgave, der blev taget op, og arbejdet er jo fortsat lige siden, med flere eller færre medarbejdere og med større eller mindre styrke. For det er selvfølgelig gået op og ned, men vi kan dog slå fast, at DIM stadig lever og virker. Og lad mig da blot nævne, at medarbejderstaben i Israel aldrig har været større, idet den pt består af 8 voksne og fem børn, – og så er redaktøren og hans kone endda ikke regnet med.

Meget er ændret gennem årene, og meget nyt sket. Der har været to verdenskrige, og staten Israel er oprettet, for nu at nævne noget af det mere markante. Væsentligt er det imidlertid at fastslå, at der stadig er en opgave at udføre, – den samme opgave. For formålet med arbejdet er også stadig det samme, nemlig at dele evangeliet om Jesus fra Nazaret som frelseren fra Gud med det jødiske folk, samtidig med en lydhørhed over for jøderne og deres vidnesbyrd (dvs. det, som A. Torm kalder Israels mission) og at bekæmpe antisemitisme.

2005: 120-års jubilæum i Vejle

Af formanden Kai Kjær-Hansen

Israelsmission drejer sig om at dele evangeliet med det jødiske folk. Kirkens forsyndelser op gennem historien mod Israels folk gør jødemission i dag vanskelig. Så vanskelig, at mange kristne mener – ikke mindst i lyset af Holocaust – at kirken må opgive at drive mission over for jøder.

Vi skammer os over kirkens mange forsyndelser over for jøderne. Vi er forpligtet på at holde erindringen om kirkens misgerninger mod det jødiske folk i live.

Men vi skammer os ikke ved evangeliet. Evangeliet om jøden Jesus er, som apostlen Paulus (også af jødisk æt) udtrykker det, "en Guds kraft til frelse for enhver, som tror, både for jøde, først, og for græker" (Rom1,16-17).

Når vi fastholder, at jøder har brug for evangeliet om Jesus til frelse, er vi klar over, at vi er sårbare over for anklagen om åndeligt hovmod og religiøs imperialisme. Hverken i jødemission eller i anden kristen mission er der brug for menneskeskabt triumfalisme. Ægte evangelisation – til jøder og ikke-jøder – er båret oppe af den triumf, der ligger i evangeliet: Israels Gud opvakte Jesus fra de døde og kalder *alle* mennesker til fællesskab med sig ved tro på den korsfæstede og opstandne Jesus. Evangelisation er ikke troværdig, dersom det ikke skinner klart igennem, at den, der rækker evangeliet til andre, selv har brug for det.

Meget står på spil

Meget står på spil for kirken, hvis den forkaster jødemission. Store dele af den kristne kirke gør det i dag uden nødvendigvis at have gjort sig klart, hvilke konsekvenser det har for teologi og mission.

Hvad der står på spil, kan udtrykkes enkelt:

Hvis Jesus ikke er Messias for jøder, er han heller ikke Kristus for hedninger.

Enten er Jesus alt for alle, eller han er slet ikke noget for nogen.

Historisk set begyndte kristendommen som et jødisk fænomen. De første, der troede på Jesus som Messias, var jøder. Hvis evangeliet ikke længere gælder jøder, hvorfor skulle det så gælde os ikke-jøder i dag?

1985: 100-års jubilæumsgudstjeneste i Helligåndskirken

Biskop Ole Bertelsen gav følgende hilsen i forbindelse med fejringen af 100-års jubilæet den 21. april 1985 ved en gudstjeneste i Helligåndskirken.

Helligåndskirken er festklædt i dag. Og med rette – når vi i menighedens forsamling fejrer Den Danske Israels Missions 100 års jubilæum. Den danske menighed ønsker alle medarbejdere og venner af Israelsmissionen et varmt og hjertelig tillykke. Vi mindes i dag den kæde af mænd og kvinder, som har båret denne vigtige tjeneste i vor kirke – og ud fra vor kirke.

En kirkes mission mangler en vigtig dimension uden mission blandt det gamle ejendomsfolk. Ja, i det paulinske missionssyn er al mission Israelsmission, idet den i sit syn sigter på at kalde jøderne til tro på Jesus Messias. Den sorg over hans kødelige stammefrænders vantro, som apostlene taler om, må altid være til stede i kirken.

Vi ved en del om de svære dage og vilkår for Den Danske Israels Mission. Jubilæet er værdiløst, om det ikke giver os anledning til at på en ny og radikal måde at stå sammen om denne opgave. Vi *kan* i vor kirke *ikke* undvære at øve Israelsmission. Vi *må* være med i vidnesbyrdet for jøde først og så for hedninger.

En undværlig tjeneste

Når jeg siger, at denne tjeneste er uundværlig, så mener jeg, at følgende 4 forhold er vigtige at understrege – forhold som Den Danske Israels Mission nidkært og trofast gennem de 100 år holdt fast ved:

1. Det er i klar overensstemmelse med vor tro på, at Kristus er opfyldelsen af alle løfterne i den gamle pagt, at Kristus forkyndes for jøder. De har netop som jøder krav på at høre Ham forkyndt.

2. I minder os om, at det hører med til den kristne menigheds væsen, det nye Israels væsen, at her forener Kristus mennesker med Gud – og jøder og hedninger med hinanden til eet helligt folk.

3. I minder os om, at Det Nye Testamente er Kristus-forkyndelse på grundlag af gammeltestamentlige tekster. Uden Det Gamle Testamente er enhver forkyndelse af Kristus tynd, tam og tom, ja, umulig. Da den levende opstandne Herre selv er det Guds ord, som det skrevne ord vidner om, er det umuligt at opfatte det profetiske ord som en køreplan eller lovbog.

4. Enhver jødekristen menighed er et dyrebart instrument i den sendelse med evangeliet, som er al missions væsen, og som begyndte fra Jerusalem. Selv mindes jeg det enorme stærke indtryk, som Scheradsky gjorde på mig i min ungdom. Hvor var hans vidnesbyrd smittende og lærerigt, enfoldigt og muntert. Han kunne sige noget om Kristus, som *kun* en jødekristen kunne sige.

Vi takker for jeres tjeneste blandt vore jødiske brødre og søstre, en tjeneste som nødvendigvis må fortsættes. Gud give at finde nye veje hertil. Lad os derfor med tak og håb med apostlen tilønske hverandre: At vor Herres Jesu nåde, Guds kærlighed og Helligåndens samfund må være og blive med os alle.

AMEN!

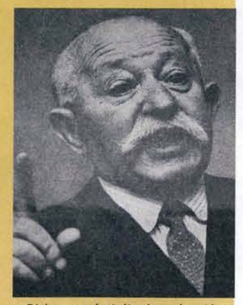

Biskoppen fortalte, hvordan Abraham Scheradsky, Israelsmissionens mangeårige missionær, havde påvirket ham.